

Det er nok bedst at præsentere hovedpersonen først: En ældre mand, kaldet Jakobsen, som er kendt (uden at være en kendis) på visse cafeer i indre by i København. Her slår han sig ned ved tilfældige borde og fører dybe samtaler med voksne i alle aldre. Man kan også få samtaler med Jakobsen i hans hjem, der er oversvømmet af bøger, selv i køkkenet.

Jakobsen er ikke psykolog, og han bedriver ikke terapi. Og dog. Hans samtalemetodik er protreptik, en slags filosofisk coaching, der i dialogform arbejder med værdier og selvindsigt. Formålet er ikke konkrete mål, men at bygge samtalepartneren op og give ham eller hende indsigt i egne styrkeområder. Ikke så langt fra terapiens mål. Bogens undertitel er da også: Samtaler der befrier.

Den protreptiske metode anvendes af Jakobsen i ni lange samtaler med mennesker i alderen 30-75 år, og med vidt forskellige udgangspunkter. Vi møder bl.a. en ung kvinde, der er forladt af kæresten. En 38-årig mand, krigsveteran med PTSD og skilsmisse. En ældre konkursramt økologisk landmand. En yngre præst og enlig far. Fælles for disse personer er et behov for at vende deres erfaringer og deres skrammede tilværelse med Jakobsen. En enkelt udskiller sig: 35-årige Torsten, der er plaget af ubehersket jalousi. Han er også selv uddannet i filosofi ligesom Jakobsen, som han prøver at jorde.

De ni mennesker er fiktive, men fremtræder som virkelige mennesker med hver deres problemer eller eksistentielle temaer. Typisk er det problemstillinger, hvortil er knyttet aggressive eller sorgfulde følelser. Jakobsen bruger denne emotionelle energi til at samtale sig frem til nye indsigter.

Hans udgangspunkt er ofte begrebsafklarende spørgsmål, der udfordrer partnerens problemer: "Hvad vil det så sige at længes?", "Hvad er magt?" eller "Alder, Tove, hvad er det?" Og i samtalerne forløb vender han ofte tilbage til begreberne forsoning og tilgivelse, som kan være rettet både mod personens relation til sig selv og til andre. Heri ligger det befriende element, at blive fri for fastlåsende negative følelser og holdninger: Talen giver følelser og tanker en materialitet, så man kan vikle dem ud af sig og stille dem foran sig. Så bliver det klarere, hvad man har med at gøre, som Jakobsen forklarer.

Ind i mellem samtalerne er der passager med stream of consciousness, hvor de ni personer åbner deres bevidsthed for læseren. Og der er tørre faktuelle afsnit, der handler om helt andre ting end samtalerne. Fx om sænkning af vandstanden i Filsø i 1852 (krigsveteranen er fra Filsø). Eller en beskrivelse af East Randminen i Sydafrika og af Marianergraven, som er det dybeste sted på jorden (en af personerne læser herom i et tidsskrift på en kaffebar). Nogle af disse facts inddrages i samtalerne, andre præsenteres bare. Så kan man bruge dem til en lille forundringsstund.

Som hardcore psykolog er det lidt vanskeligt at forholde sig til begrebet sjæl i bogens titel. Men samtalerne metodik er i høj grad interessant. Og når der er åbent for bevidsthedsstrømme, kan undertegnede associere til Grundtvig: Ordet skaber, hvad det nævner. Og til Luria: *The Role of Speech in the Regulation of Normal and Abnormal Behaviour*.

Jacobsen er vist ikke så begejstret for psykologer. I al fald kommer flere af hans samtalepartnere til ham efter et mislykket forløb hos en psykolog. Det skal imidlertid ikke skille os ad: Bogen er en storartet inspiration til psykologer, der arbejder med terapeutiske samtaleforløb.

Af Anne Vibeke Fleischer, neuropsykolog

